

Nemzeti Választási Bizottság

1054 Budapest, Alkotmány u. 3.

1397 Budapest, Pf.: 547.

E-mail cím: nvb@nvi.hu

útján,

Kúria

1055 Budapest, Markó utca 16.

1363 Budapest, Pf. 35.

Tisztelt Kúria!

Dr. Nehéz-Posony Katinka ügyvéd (székhely: 1137 Budapest, Szent István park 14. VI. em. 3; [REDACTED])

[REDACTED] K/1. számon csatolt meghatalmazás alapján [REDACTED] ([REDACTED]) jogi képviselőjeként a **Nemzeti Választási Bizottság** népszavazási kérdést hitelesítő **15/2021. NVB határozatával** szemben az alábbi

felülvizsgálati kérelmet

terjesztem elő a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 223-224. § és a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezéséről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 29. § (1) bekezdése alapján.

Felülvizsgálati kérelmet előterjesztő:

Név: [REDACTED]

Lakcím: [REDACTED]

Személyi azonosító szám: [REDACTED]

Telefonszám: [REDACTED]

Email cím: [REDACTED]

I. Határidő megtartása

Az Nsztv. 29. § (1) bekezdés szerint a *Nemzeti Választási Bizottságnak a kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni felülvizsgálati kérelmet - a Kúriának címezve -*

úgy kell benyújtani, hogy az a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül megérkezzen a Nemzeti Választási Bizottsághoz. Ha a határidő utolsó napja nem munkanapra esik, a határidő csak az azt követő legközelebbi munkanapon jár le. A jelen felülvizsgálati kérelem alapját a Nemzeti Választási Bizottság 2021. július 30. napján közzétett 15/2021. NVB Határozat képezi, ezért a 15 napos határidő 2021. augusztus 14. napján jár le, de mivel ez munkaszüneti napra esik, így a kérelem **2021. augusztus 16. napján 16:00-ig** bezárólag beérkező benyújtása esetén megtartottnak tekintendő.

II. Kérelem

Kérem a Kúriát, hogy a határozatot megváltoztatni, és a népszavazási kérdés hitelesítését megtagadni szíveskedjen.

III. Érintettség alátámasztása

Érintettségemet megalapozza az NVB 15/2021. NVB határozatával hitelesített kérdés tárgyában tartandó országos népszavazáson történő részvételi jogosultságom és szülői mivoltom. Az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdése szerint mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó. Az Alaptörvény XXIII. cikk (1) és (6) bekezdése szerint pedig minden nagykorú magyar állampolgárnak van választójoga, akit a bíróság a választójogból nem zárt ki. Velem szemben nem hozott a bíróság a választójogomat érintő döntést. Választójoggal rendelkező személyként a népszavazáson jogosult vagyok részt venni, Magyarországon élő, a magyar állam joghatósága alá tartozó személyként pedig a népszavazás eredménye engem és gyermekemet közvetlenül érinteni fog, tekintettel arra, hogy az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdése szerint az érvényes és eredményes népszavazáson hozott döntés az Országgyűlésre kötelező, a népszavazás eredményétől függően pedig az Országgyűlésnek jogalkotási kötelezettsége keletkezik.

Szülőként, gyermekeim törvényes képviselőjeként a népszavazási kérdés hitelesítését támadó beadvánnyal saját alapvető jogaim védelme mellett az ő alapvető jogaik érvényesítése érdekében is fellépek.

IV. Tényállás és jogi érvelés

A Nemzeti Választás Bizottság 15/2021. sz. NVB határozatával hitelesítette az alábbi népszavazásra javasolt kérdést: **„Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekek számára nemi átalakító kezeléseket népszerűsítsenek?”**

A kérdés álláspontom szerint nem felel meg az alkotmányos és törvényi követelményeknek, az alábbiakban kifejtettek alapján.

1. Az egyértelműség követelménye

A népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 9. § (1) bekezdése szerint a népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles.

A törvényi rendelkezés kétszeres követelményt fogalmaz meg: egyrészt a választópolgárok számára kell egyértelműnek lennie a kérdésnek (választópolgári egyértelműség), másrészt pedig a jogalkotó számára (jogalkotói egyértelműség).

A. Választópolgári egyértelműség hiánya

A feltett kérdés nem egyértelmű a választópolgárok számára. Mit jelent bizonyos egészségügyi kezelések népszerűsítése? Nem világos, hogy milyen tevékenységet támogatna az állampolgár az "igen", melyek támogatását utasítaná el a "nem" válasz megadásával, tekintve, hogy a kérdés nem definiálja, mit ért népszerűsítés alatt.

A kérdésből továbbá nem világos, hogy kinek a népszerűsítési tevékenységére utal, ki az, aki által végzett népszerűsítési tevékenységet a választópolgár támogathat vagy elutasíthat.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 10. § (2) bekezdése kimondja, hogy a betegen - e törvény eltérő rendelkezésének hiányában - kizárólag az ellátásához szükséges beavatkozások végezhetők el. Egészségügyi kezeléseket az egészségügy főszabályként nem népszerűsít. Szűk körben, állampolgári célból folytat bizonyos esetekben országos felhívást - példaként a szűrővizsgálatok fontosságát hirdető megmozdulásokat, vagy akár a jelen helyzetben fennálló koronavírus-járvány elleni védőoltás felvételére való felhívást lehet említeni. Azonban egészségügyi kezelése népszerűsítésével nem foglalkozik az egészségügy, mert túl azon, hogy ez nem feladata, a hasonló tevékenység rendeltetése lényegének

is ellentmondana. Egészségügyi kezelések indikációit az orvostudomány szigorú szakmai szempontrendszere alapján a háziorvosi és szakorvosi együttes ellátás keretében határozza meg az egyes emberek számára. Egészségügyi kezeléseket minden esetben orvosi javallatnak és engedélyezésnek kell megelőznie, így fogalmilag kizárt bizonyos kezelések népszerűsítése, nem világos tehát, hogy milyen kontextusban kell a választópolgárnak a népszerűsítéssel kapcsolatban állást foglalnia, ha a népszerűsítés az egészségügyi szolgáltatókkal összefüggésben nem értelmezhető, a kérdés pedig nem adja meg, hogy kinek a tevékenységére vonatkozik. Továbbá ha más mint egészségügyi szolgáltató népszerűsítene bármilyen egészségügyi beavatkozást, akkor is érvényes az a megállapításunk, hogy ilyen beavatkozásra csak orvosi indokok alapján, a beteg beleegyezését követően kerülhetne sor. Tehát az is kérdéses, hogy ki végezne ilyen, eredményességében legalább megkérdőjelezhető tevékenységet.

B. Jogalkotói egyértelműség hiánya

A kérdés nem ró világos kötelezettséget a jogalkotóra sem. Hogyan lehet kezelések népszerűsítését támogatni jogszabályok segítségével? Hogyan lehet kezelések népszerűsítésének támogatását megtiltani jogszabályok segítségével? Hogyan lehetne akár a jogalkotó által előírt népszerűsítést támogató kötelezettséget végrehajtani? Kire róna kötelezettséget a jogalkotó? Kinek a feladata a népszerűsítés? Kinek a feladata fordított esetben a népszerűsítés elleni fellépés? Érvényes és eredményes népszavazás esetén a népszavazás eredményének mindezen kérdésekben orientálnia kellene a jogalkotót, ez azonban nem történik meg.

Mit jelent egyáltalán jogi értelemben a népszerűsítés? Hogyan viszonyul a tájékoztatás jogszabályi fogalmához? Az ellátásra szoruló páciensek felé irányuló tárgyilagos tájékoztatás - amely egyben törvényi kötelezettség - álláspontom szerint nem tekinthető népszerűsítésnek, az ellátásra nem szoruló páciensek felé viszont a contrario nem történhet tájékoztatás, mert nem szükséges az ellátásukhoz. Amennyiben azonban nem az egészségügyi szolgáltatókra gondolt a kérdező, úgy kérdéses, hogy ki lenne a Kormány szerint a meg nem határozott "népszerűsítés" meg nem határozott folytatója.

Az Eütv. 5. § (3) bekezdésének a) pontja kimondja, hogy mindenkinek joga van olyan ismeretek megszerzéséhez, amelyek lehetővé teszik számára az egészsége védelmével és fejlesztésével kapcsolatos lehetőségek megismerését, valamint megfelelő tájékoztatáson alapuló döntését az egészséggel kapcsolatos kérdésekben. Az Eütv. 5. § (3) bekezdésének b) pontja pedig kimondja, hogy mindenkinek joga van tájékoztatást kapni az egészségügyi szolgáltatók által nyújtott egészségügyi ellátások jellemzőiről,

azok elérhetőségéről és az igénybevétel rendjéről, továbbá a betegeket megillető jogokról és azok érvényesíthetőségéről.

Az Eütv. 13. § (1) bekezdése kimondja továbbá a beteg teljes körű tájékoztatáshoz való jogát. E jog természetesen a kiskorúakat is megilleti, az Eütv. 13. § (5) bekezdése szerint a cselekvőképtelen, a korlátozottan cselekvőképes kiskorú és a cselekvőképességében bármely ügycsoport tekintetében részlegesen korlátozott betegnek is joga van a korának és pszichés állapotának megfelelő tájékoztatáshoz.

Nem világos, hogy befolyásolná-e és ha igen, milyen módon befolyásolná a "nemi átalakító kezelések népszerűsítésének" esetleges megtiltása az Eütv. szerinti tájékoztatási jogot, enélkül pedig nem teljesül az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében meghatározott jogalkotói egyértelműség követelménye.

2. Alaptörvénybe ütközés

Magyarország Alaptörvényének 8. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerint nem lehet országos népszavazást tartani az Alaptörvény módosítására irányuló kérdésről. Ebből az következik, hogy nem lehet az Alaptörvénybe ütköző kérdést népszavazásra bocsátani.

Az Alaptörvény B) cikk (4) bekezdése szerint a nép a hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja. A népszavazásra bocsátott kérdés megválaszolásának valódi tétje van, elméletileg elképzelhető akár az, hogy az érvényes népszavazáson az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele igennel, akár az is, hogy nemmel válaszol a feltett kérdésre. A népszavazási kérdés csak akkor felel meg az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontjában meghatározott követelménynek, ha a népszavazás - a tényleges végkimenetelétől függetlenül - nem vezethet alkotmányellenességhez.

Az Alaptörvény II. cikke szerint az emberi méltóság sérthetetlen, és minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz. A szexuális irányultságot az emberi méltóság részeként, a személy szabad kibontakozásának elemeként védi az Alaptörvény, Az alapjogok mindenkit megilletnek, életkortól függetlenül.

Az Alaptörvény XVI. cikkének (1) bekezdése szerint minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Azon kiskorúaknak, akik számára orvosilag indokoltan szükségük van

a nemátalakító kezelések igénybevételére, csakúgy mint más egészségügyi kezelések esetén, az államnak garantálnia kell a tájékozódáshoz szükséges információkat. Minden ezzel ellentétes vagy ezt akadályozó "jogalkotói kötelezettség", amelyet a népszavazási kérdés esetlegesen előidézne "nem" szavazatok többsége esetén, alaptörvény-ellenes.

Az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. A XX. cikk (2) bekezdés pedig deklarálja, hogy az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréshez való alkotmányos joga nem sérülhet a kiskorúaknak népszavazási kérdésből eredő kötelező erejű döntés esetén. Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés alapjoga magában foglalja a teljeskörű tájékoztatáshoz való jogot, amelyet az Eütv. is deklarál. Amennyiben a "nem" szavazatok kerülnek többségbe, úgy a megalkotandó szabályozás Alaptörvénybe ütközhet a fentiek alapján - akár a gyermek egészségügyi ellátáshoz való hozzáférését, akár csak az arról való informálódáshoz való jogát sérti.

Abban az esetben viszont, ha az érvényes népszavazáson az érvényesen szavazó választópolgárok többsége az NVB által hitelesített kérdésre igenlő választ ad, a népszavazás eredményeként kötelező lenne "népszerűsíteni" a nemi átalakító kezeléseket.

Az Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdése szerint a szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést. Amennyiben a szülő a transzszexualizmussal érintett kiskorú gyermekével beszélgetést folytat az elérhető egészségügyi kezelésekről, úgy ellene is fellépne a jogalkotó? Ha a népszavazás eredményeképpen a nemi átalakító kezelésekre vonatkozó "népszerűsítés" - mint tájékoztatás - tiltásra kerülne, az a szülőket is érintené (hiszen nincsenek kivételként tekintve a kérdés megfogalmazásában). A "népszerűsítés" jogalkotói tiltásával így a tekintetben is szembekerülne a jogalkotó az Alaptörvénnyel, hogy a szülői nevelési szabadságot - benne a szülő gyermeke egészséges fejlődését biztosító szülői kötelességének gyakorlását - akadályozná és korlátozná alaptörvény-ellenesen.

3. Nemzetközi szerződéses kötelezettségbe ütközés

Magyarország Alaptörvényének 8. cikk (3) bekezdésének d) pontja szerint nem lehet országos népszavazást tartani nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről. Ebből az következik, hogy nem lehet nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségbe ütköző kérdést népszavazásra bocsátani.

A Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezménynek (a továbbiakban: Gyermekek jogi Egyezmény) Magyarország részes fele, azt az 1991. évi LXIV. törvénnyel hirdette ki. Magyarországot kötelezik a Gyermekek jogi Egyezményből eredő kötelezettségek, így a népszavazási kérdés sem lehet azokkal ellentétes.

A Gyermekek jogi Egyezmény 13. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy: "A gyermeknek joga van a véleménynyilvánítás szabadságára. Ez a jog magában foglalja mindenfajta tájékoztatás és eszme határokra tekintet nélküli kérésének, megismerésének és terjesztésének szabadságát, nyilvánuljon meg az szóban, írásban, nyomtatásban, művészi vagy bármilyen más, a gyermek választásának megfelelő formában". A mindenfajta tájékoztatásnak természetesen része a nemátalakító kezelésekről szóló tájékozódás elérhetősége is.

A Gyermekek jogi Egyezmény 29. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerint Az Egyezményben részes államok megegyeznek abban, hogy a gyermek oktatásának (...) elő kell segíteni a gyermek személyiségének kibontakozását, valamint szellemi és fizikai tehetségének és képességeinek a lehetőségek legtágabb határáig való kifejlesztését. A gyermek személyiségének kibontakozása magában foglalja a szexuális fejlődését, és a transzszexuális kiskorúak esetén a számukra elérhető egészségügyi kezelések igénybevételét, amennyiben orvosilag javallott számukra.

A Gyermekek jogi Egyezmény 3. cikkébe foglalt alapelv kimondja, hogy: "A szociális védelem köz- és magánintézményei, a bíróságok, a közigazgatási hatóságok és a törvényhozó szervek minden, a gyermeket érintő döntésükben a gyermek mindenek felett álló érdekét veszik figyelembe elsősorban." A gyermek mindenek felett álló érdekébe ütközik a fentiekben kifejtettek alapján a részükre rendelkezésre álló, egészséges fejlődésükhöz szükséges ismeretanyag korlátozása. A gyermek mindenekfelett álló érdekét esetről esetre kell érvényre juttatni minden, kiskorúakat érintő döntésben, így azon kiskorúak esetében is, akiknek nemátalakító kezelések indokoltak egészségügyileg, nem lehet ellehetetleníteni az erre alkalmas tájékoztatást.

Az ENSZ oktatáshoz való joggal foglalkozó különleges jelentéstevője a szexuális nevelésről szóló 2010-es jelentésében¹ kifejtette, hogy az oktatáshoz való jognak része a szexuális neveléshez való jog, amely egyrészt egy önmagában értelmezhető alapvető emberi jog, másrészt pedig más jogok érvényesítésnek az elengedhetetlen feltétele, ideértve az egészséghez való jogot, az információs önrendelkezési jogot és a szexuális és reprodukív egészséghez való jogot.² Az emberi jogok egyetemlegességére és oszthatatlanságára tekintettel a különleges jelentéstevő önálló emberi jogként határozta meg a szexuális neveléshez való jogot³.

A fentiekben kifejtettek alapján a gyermekek védelme, mely az állam objektív intézményvédelmi kötelezettsége, magában foglalja a nemátalakító kezelésekről szóló ismeretekhez való hozzájutást, azt a kérdésre adott "nem" válaszok többségét jelentő esetleges népszavazási eredmény nem írhatja felül - bármit is jelentsen a népszerűsítés jogilag értelmezhetetlen fogalma -, mert az a gyermeki jogok, valamint az Alaptörvény és nemzetközi szerződéses kötelezettségek sérelmével járna.

V. Egyéb nyilatkozatok

Az eljárásban a kérelmezőt az Itv. 62. § (1) bekezdés s) pontja alapján tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg, ezért a kérelmező a benyújtással egyidejűleg illetéket nem ró le.

Budapest, 2021. augusztus 14.

Tisztelettel,

dr. Nehéz-Posony Katinka ügyvéd

■■■■■■■■■■ jogi képviselőként

Melléklet:

K/1 – Ügyvédi meghatalmazás

¹ Az ENSZ oktatáshoz való joggal foglalkozó különleges jelentéstevőjének jelentése, 2010, A/65/162. https://www.right-to-education.org/sites/right-to-education.org/files/resource-attachments/UNSR_Sexual_Education_2010.pdf

² ibid, 7. o., I. rész D. 19. pont

³ Comprehensive sexuality education protects children and helps build a safer inclusive society, i.m.